Splendidum družstvo

MILENCI MOCNÝCH

Moc, sex a ambice

Johann Schneider

MILENCI MOCNÝCH: MOC, SEX A AMBICE

Copyright © Johann Schneider
Cover © Splendidum družstvo, 2026
Czech Edition © Splendidum družstvo

Vražné, Hynčice, 2026
První el. vydání
ISBN 978-80-7681-507-0 (EPUB)
ISBN 978-80-7681-508-7 (MOBI)
ISBN 978-80-7681-509-4 (PDF)

Splendidum družstvo 2026

1. BELISARIUS (asi 500 – 565)

Antonina pomalu odložila číši s těžkým sladkým vínem. Zlatý pohár tiše cinknul o mramorový stůl. V místnosti zahalené do vůně kadidla a myrhy to znělo jako výstřel.

„Kdo se nedívá na lidi, slepne," řekla tichým, vyrovnaným hlasem. „V Konstantinopoli neničí muže meče. Neničí je ani cizí armády. Neničí je mor. Muže tu ničí vlastní slepota."

Belisarius udělal krok k ní. Plášť mu lehce zašustil o kamennou podlahu. Vnímal její sílu. Cítil, že tato žena nezná strach z mocných.

„Já vidím dost," namítl mladý důstojník. „Vidím stráže u bran. Vidím nespokojenost v ulicích. Vidím kupce, kteří schovávají zlato před císařskými výběrčími."

Antonina se tiše pousmála. Její oči zůstávaly chladné a pátravé. „To vidí každý hlupák, Belisarie. Ale vidíš, který generál dnes večer neobědval se svým císařem? Vidíš, který eunuch nese dopis v rukávu? A víš, komu ten dopis patří?"

Belisarius mlčel. Uvědomoval si svou nezkušenost. Válka na hranicích byla jednoduchá. Tam byl nepřítel jasný. Měl štít, meč a jinou zástavu. Tady v palácových chodbách byl nepřítel každý.

„Neznáš zdejší pravidla," pokračovala Antonina. Ustoupila k oknu, odkud byl vidět potemnělý přístav. „Císař Justinián je opatrný muž. Nikomu nevěří. Sleduje každou tvoji myšlenku. Když budeš příliš neschopný, odstraní tě. Když budeš příliš úspěšný, popraví tě ještě rychleji."

„A co navrhuješ?" zeptal se Belisarius. „Mám se snad hrbit před dvořany? Mám kupovat přízeň eunuchů?"

Antonina se otočila. Světlo olejové lampy jí ozařovalo jen polovinu tváře. „Ne. Budeš bojovat na bojišti. Budeš vyhrávat. Budeš pro lidi hrdinou. A já budu tvoje oči v paláci. Já budu vědět o každé zradě dřív, než ji někdo sepíše na papír."

O několik měsíců později už stačilo jediné slovo. Svatba byla rychlá, bez zbytečné pompéznosti. Pro mnohé dvořany to byl šok. Slibný mladý velitel si vzal ženu s temnou minulostí. Ženu bez vznešeného původu.

Lidé v bohaté čtvrti města si o tom šeptali.

„On je blázen," říkal jeden ze senátorů svému příteli v lázních. „Vzal si komediantku. Ženu z divadla! Císař ho pošle do vyhnanství."

„Císař ho nepotřebuje kvůli manželce," odpovídal druhý tichým hlasem. „Císař ho potřebuje, protože Belisarius umí přimět vojáky umírat. A jeho žena? Ta zná císařovnu Theodoru. Sestry z chudých poměrů drží při sobě."

Vztah Antoniny a císařovny Theodory byl klíčem ke všeobecné moci. Obě ženy znaly bídu. Obě znaly ulici. Obě věděly, jaké to je, když vámi všichni pohrdají. A teď obě vládly.

Jednoho večera seděl Belisarius ve svých soukromých komnatách. Před ním ležely mapy perské hranice. Vojáci potřebovali jídlo, zbraně a nové koně. Palácové úřady však mlčely. Peníze nepřicházely.

Do místnosti vešla Antonina. Nesla malou dřevěnou skříňku. „Zítra dostaneš svoje zlato," řekla krátce.

Belisarius vzhlédl od mapy. „Jak to? Pokladník mi tvrdil, že pokladna je prázdná."

„Pokladník lhal," odpovídala věcně. „Schovával si peníze pro vlastní obchody v Sýrii. Promluvila jsem si s Theodorou. Císařovna si ho zavolala na krátkou audienci a pokladník najednou peníze našel," pousmála se Antonina. „A ještě se omluvil za zpoždění. Už ti nebude stát v cestě."

Belisarius vstal a přistoupil k ní. Vzal ji za ruku. Dlaně měla jemné, ale stisk pevný. „Používáš nebezpečné zbraně, Antonino. Císařovna je věrná přítelkyně, ale strašlivý nepřítel."

„Já vím," přikývla. „Proto musíme být užiteční. Dokud vyhráváš bitvy, potřebuje tě císař. Dokud mám přízeň Theodory, potřebují nás oba. Jsme jeden tým, Belisarie. Pokud padne jeden z nás, padneme oba."

V roce 532 však přišla zkouška, kterou nikdo nečekal. Povstání Níká. Konstantinopol hořela. Ulice byly plné krve a šílenství. Dav na hipodromu provolával nového císaře. V paláci vládla panika. Stráže se vzdávaly nebo utíkaly. Císař Justinián seděl ve své komnatě, bledý a zničený. Připravoval se k útěku na lodi. Zlato bylo sbaleno.

Belisarius vstoupil do sálu. Jeho brnění bylo špinavé od sazí. Meč měl u boku.

„Lodě jsou připraveny, pane,“ hlásil jeden z dvořanů císaři. „Musíme odplout. Město je ztraceno.“

Justinián vstal. Nohy se mu třásly. Pohled měl nepřítomný. „Ano. Musíme zachránit říši. Můžeme se vrátit s novou armádou.“

Vtom vystoupila císařovna Theodora. Její hlas prořízl ticho jako rána bičem. „Uteč, jestli chceš, Justiniáne! Máš peníze, moře je volné a lodě čekají. Ale já zůstanu. Purpur je nejkrásnější rubáš!“

Sál ztichl. Císař se podíval na svou ženu. Pak se podíval na Belisaria.

Belisarius udělal krok vpřed. Podíval se na Antoninu, která stála za císařovnou. Krátce přikývla. Byl to jediný signál, který potřeboval.

„Dejte mi moje věrné, pane,“ řekl Belisarius pevným hlasem. „Dejte mi barbarské žoldáky. Munduse a jeho muže. Pokud mám zemřít, nezemřu na lodi jako uprchlík. Zemřu na hipodromu.“

Justinián se pomalu posadil zpět na trůn. Napětí v místnosti se dalo krájet. „Udělej to,“ zašeptal císař. „Zabij je všechny.“

Belisarius se otočil na patě. Antonina šla za ním až k těžkým bronzovým dveřím.

„Bude to masakr,“ zašeptala mu do ucha. „V tom davu jsou tisíce lidí. Pokud selžeš, roztrhají tě na kusy.“

„Neselžu,“ odpověděl Belisarius. „Bojoval jsem s Peršany. Toto jsou jen vzbouření řemeslníci a námořníci. Nemají výcvik. Nemají kázeň.“

„Zabij i jejich vůdce,“ dodala Antonina. „Žádné zajatce. Žádná milost. Císař musí vidět, že jsi nemilosrdný k jeho nepřátelům.“

Belisarius se na ni podíval s lehkým chladem v očích. „Já bojuji s mečem, Antonino. O zbytek se postará tvé politické umění.“

Během několika hodin leželo na hipodromu přes třicet tisíc mrtvých. Krvavá lázeň zachránila Justiniánův trůn. Belisarius se stal nejmocnějším generálem říše. Všichni se ho báli. Všichni ho oslavovali a v noci, když se vrátil do svého domu a smýval ze sebe krev římských občanů, stála u něj opět Antonina.

„Dnes jsi zachránil říši," řekla a podala mu čistý plášť.

„Dnes jsem zabil vlastní lidi," odpověděl tiše Belisarius.

„Zabil jsi ty, kteří chtěli zničit tebe," namítla okamžitě. „Zítra budeš hrdina. Císař ti dá novou armádu. Pošle tě do Afriky. Budeš dobývat ztracené země."

Belisarius k ní přistoupil blíž. Podíval se jí hluboko do očí. „A ty půjdeš se mnou?"

Antonina se pousmála. Byl to úsměv plný tajemství a nebezpečí. „Vždycky půjdu s tebou, Belisarie. Protože bez mé hlavy by tvoje ruka dlouho neuzvedla meč."

Flavius Belisarius vstoupil do dějin jako legendární vojevůdce, který pro císaře Justiniána I. dobyl zpět ztracené části Západořímské říše. Zatímco na bojišti disponoval chladným kalkulem, jeho soukromý život ovládaly zrady, spalující vášně a bezmezná odevzdanost jediné ženě, která ho dokázala ovládat stejně mistrně, jako on ovládal svoje armády.

Mládí v Ilýrii a cesta na výsluní

Belisarius se narodil asi v roce 500 ve městě Germania (dnešní Sapareva Banja v Bulharsku) v provincii Thrákie nebo Ilýrie. Pocházel pravděpodobně z thráckého či ilyrského rodu. Jako mladík nevlastnil obrovské bohatství, měl však vysokou postavu, přirozené charisma a mimořádné vojenské nadání.

Svoji kariéru zahájil jako člen osobní stráže (bucellarii) císaře Justina I. Právě zde si ho všiml císařův synovec a budoucí panovník Justinián. Belisarius velmi brzy pochopil novou vojenskou taktiku: vytvořil elitní jednotky těžkého jezdectva (katafraktů), kteří ovládali jak boj kopím zblízka, tak přesnou střelbu z luku za jízdy.

Osudové setkání: Antonina a stíny divadla

Kolem roku 528 se Belisariův život zásadně změnil. V Konstantinopoli potkal Antoninu. Byla o více než deset let starší než on, měla už děti z předchozích neoficiálních svazků a pocházela z prostředí, které tehdejší vyšší společnost považovala za prostopášné — byla dcerou cirkusového kočího a sama působila u divadla.

Prokopios z Kaisareie ve své sporné *Tajné historii* vykresluje Antoninu jako bezohlednou, promiskuitní a nebezpečnou ženu. Belisarius se do ní bezhlavě zamiloval. Antonina měla neuvěřitelnou inteligenci, politický instinkt a především úzké přátelství s císařovnou Theodorou, která měla podobně nevábnou minulost.

Tímto sňatkem vznikl mocenský trojúhelník: Belisarius ovládal meč, Antonina politické zákulisí a Theodora císařský dvůr.

Bleskové vojenské triumfy

Vojenské úspěchy na sebe nenechaly dlouho čekat. Belisarius dokázal vyhrávat i v situacích, kdy čelil výrazné přesile:

Bitva u Dary (530 n. l.): Drtivá porážka perské Sásánovské říše díky geniálnímu využití příkopů a taktického manévrování.

Potlačení povstání Níká (532 n. l.): Krvavé zklidnění vzbouřené Konstantinopole na Hipodromu, které zachránilo Justiniánův trůn.

Válka s Vandaly (533–534 n. l.): Dobytí Severní Afriky během jediného roku a zajetí vandalského krále Gelimera.

Gótská válka (535–540 n. l.): Obsazení Sicílie, Neapole, ikonické ubránění Říma proti ročnímu obléhání Gótů a nakonec pádu Ravenny.

Skandál s Theodosiem: Slepá láska vojevůdce

Zatímco Belisarius drtil Vandaly v Africe, v jeho vlastní domácnosti probíhalo drama, o kterém si šeptala celá říše. Antonina si jako svého milence vybrala mladého Thráka jménem Theodosios. Ten byl původně Belisariovým chráněncem a dokonce přijal křest jako jeho "duchovní syn".

Intimita mezi Antoninou a Theodosiem byla veřejným tajemstvím. Milenci se nesnažili skrývat ani během vojenských tažení. Když se jeden z Belisariových služebníků pokusil generálovi otevřít oči a o aféře mu pověděl, Belisarius konfrontoval svou ženu. Antonina však použila veškerý svůj šarm, zmanipulovala ho a přesvědčila, že jde o lživou pomluvu.

Výsledek byl mrazivý: informátor byl na příkaz Antoniny mučen a popraven, zatímco milenec Theodosios se vrátil do jejich domu. Belisarius, na bojišti nekompromisní strategický genius, byl ve vztahu k Antonině zcela podmaněn a slepý.

Když se o několik let později během tažení v Itálii o aféře dozvěděl od svého vlastního syna Photiase, pokusil se zasáhnout. Photias dokonce Theodosia zajal a ukryl v klášteře. Do věci však zasáhla sama císařovna Theodora. Nechala Photiase mučit a uvrhnout do žaláře, Theodosia vrátila Antonině a Belisaria donutila se s manželkou usmířit. Belisarius se podřídil a přijal Antoninu zpět.

Intriky v Konstantinopoli a pád ze slávy

Právě ženy v zákulisí – Antonina a Theodora – řídily politické čistky, kterých se Belisarius musel účastnit. Když byl v roce 537 sesazen papež

Silverius, stála za tím právě Antonina, která plnila tajné příkazy Theodoriny náboženské politiky.

Belisariova neochvějná loajalita vůči císaři byla neustále podrobována zkouškám. Když mu Ostrogóti při pádu Ravenny nabízeli titul císaře Západu, Belisarius předstíral souhlas, aby město získal bez boje, a následně ho předal Justiniánovi. Císař však pochyboval. Místo vděku čelil Belisarius neustálému podezírání ze zrady.

Stáří, mýtus o slepotě a smrt

V roce 552 byl Belisarius stažen z aktivního velení. Když však v roce 559 k branám Konstantinopole přitáhli Kutrigurové pod vedením chána Zabergana, stárnoucí generál narychlo posbíral veterány, chudinu i civilisty a lstí barbary odehnal. Bylo to jeho poslední velké vítězství.

V roce 562 byl Belisarius obviněn z účasti na spiknutí proti Justiniánově životu. Jeho majetek byl konfiskován a on sám byl uvržen do domácího vězení. O rok později ho císař omilostnil a vrátil mu poctu i část majetku.

Legenda z pozdějšího středověku tvrdí, že Justinián nechal Belisaria oslepit a bývalý největší generál světa dožíval jako žebrák v ulicích Konstantinopole s miskou a slovy: *Dejte almužnu Belisariovi, kterého štěstěna vyzvedla a závist srazila.*

Tato historka je romantickým mýtem vzniklým až v 12. století. Ve skutečnosti Belisarius zemřel v březnu roku 565 ve svém paláci v pokojném věku kolem 65 let. Jeho manželka Antonina ho přežila a dožila v klášteře. Císař Justinián zemřel jen o několik měsíců později téhož roku.

Belisarius zůstává v historii fascinující postavou — muž neskutečného vojenského vizionářství a osobní skromnosti, který dokázal dobýt zpět půlku známého světa, ale doma nedokázal vzdorovat jediné ženě.

2. John of Gaunt (1340 - 1399)

Ten den ráno byl vzduch na hradě Tutbury chladný a vlhký. Mlha se válela po nádvoří a zahalovala koně i služebnictvo do šedavého závoje. John of Gaunt stál u okna své komnaty. Sledoval, jak čeledíni nosí slámu do stájí. V hlavě měl pořád zmatek.

Ozvalo se zaklepání. Do místnosti vstoupil jeho věrný rytíř, sir Thomas.

„Koně jsou připraveni, můj pane," řekl Thomas a položil na stůl těžký kožený měšec. „Služebnictvo čeká na vaše rozkazy k odjezdu do Londýna."

John se ani neotočil. „Pojedeme až odpoledne."

Thomas se zarazil. „Odpoledne? Měli jsme vyrazit za úsvitu. Král vás očekává ve Westminsteru."

„Král počká," odsekl John chladně. „Jsem jeho syn, ne jeho poslíček. A mám zde ještě nějaké záležitosti."

„Záležitosti, pane?" zeptal se Thomas a zúžil oči. „Nebo lady Katarinu?"

John se prudce otočil. Jeho pohled byl ostrý jako břitva. „Dávej si pozor na jazyk, Thomasi. Jsi můj přítel, ale i moje trpělivost má své meze."

Rytíř sklopil hlavu. „Omlouvám se, Vaše Milosti. Ale lidé u dvora už si šeptají. Její manžel, sir Hugh Swynford, bojuje za vaše zájmy ve Francii. Pokud se dozví..."

„Hugh Swynford dostává za svou službu štědře zaplaceno," přerušil ho vévoda. „A jeho žena je zde, aby se starala o mé děti. Nic více v tom není."

„Jak myslíte, pane," zašeptal Thomas a ustoupil ke dveřím. „Ale zdi mají uši. A vaše paní Konstancie není slepá."

John opustil své komnaty a vydal se do východního křídla hradu. Chodby byly tiché, ozývaly se v nich jen jeho vlastní kroky. Našel ji v malé místnosti

vedle dětské ložnice. Katarina seděla u okna a česala vlasy malé Philippě, Johnově dceři z prvního manželství.

„Bratr zase utekl do stájí," stěžovala si holčička. „Říkal, že meče jsou lepší než knihy."

Katarina se potichu zasmála. „Váš bratr Henry je ještě mladý, lady Philippo. Jednou pochopí, že slova mohou být silnější než meč."

„To je pravda," ozval se John od dveří.

Katarina se lekla a rychle vstala. Philippa se rozběhla k otci a objala ho kolem pasu.

„Jdeš za námi, otče?" ptala se dívka. „Lady Katarina nám vyprávěla příběh o rytířích."

„Půjdeme si popovídat později, Philippo," řekl John a pohladil ji po vlasech. „Běž najít bratra. Chci si s lady Katarinou promluvit o vašem učení."

Holčička přikývla a vyběhla z místnosti. Dveře se za ní zabouchly. V místnosti zavládlo ticho. John udělal krok k ní.

„Neměl byste sem chodit sám, můj pane," řekla Katarina tichým, ale pevným hlasem.

„Jsem pánem tohoto hradu," odpovídal John. „Mohu chodit, kam se mi zlíbí."

„To můžete," přikývla. „Ale nemůžete zastavit lidské jazyky. Váš rytíř Thomas mě dnes ráno potkal na chodbě. Jeho pohled byl plný opovržení."

John zatnul pěsti. „Thomas udělá to, co mu rozkážu. Nikdo si nedovolí o vás říct jediné křivé slovo."

Katarina se smutně pousmála. Udělala krok k oknu a podívala se dolů na nádvoří. „Vy tomu věříte? Jste princ. Vám odpustí všechno. Války, daně,

milenky. Ale mě? Já jsem jen žena chudého rytíře. Pokud mě zničíte, nikdo se mě nezastane.“

„Já se tě zastanu!“ zvolal John a přistoupil k ní zezadu. Chytil ji za ramena.

Katarina ztuhla. Nicméně se neodtáhla. „A jak to uděláte, Vaše Milosti? Jste ženatý s kastilskou princeznou. Potřebujete její trůn. Potřebujete její peníze. Co jsem proti ní já?“

„Jsi žena, na kterou nemohu přestat myslet,“ zašeptal jí do ucha.

Katarina se pomalu otočila. Oči se jí leskly. „To je málo, Johne. Láska mocných mužů bývá krátká. A platí se za ni příliš vysoko.“

„Není to jen chvilková touha,“ řekl John a vzal její tvář do svých dlaní. „Věř mi. Znáš mě lépe než kdokoli jiný. S tebou nejsem vévoda. S tebou jsem jen muž.“

„A to je právě to nejnebezpečnější,“ zašeptala Katarina.

V tu chvíli se ozvaly rychlé kroky na chodbě. John rychle odtáhl ruce a ustoupil o dva kroky zpět.

Dveře se rozletěly. V nich stál sluha, celý zadýchaný a bledý. „Můj pane! Zpráva z Francie!“

John se zamračil. „Co se stalo?“

„Sir Hugh Swynford... váš rytíř...,“ sluha se odmlčel a podíval se na Katarinu.

Katarina zbledla. Ruka jí vyletěla k ústům. „Hugh? Co je s ním?“

„Zemřel na horečku v Bordeaux, paní,“ řekl sluha tiše. „Jeho tělo už pohřbili.“

V místnosti nastalo mrazivé ticho. Katarina se potácela dozadu, až narazila do stolu. John k ní okamžitě přiskočil a zachytil ji.

„Katarino," řekl tiše.

Podívala se na něj. V jejích očích nebyl jen žal, ale i děs. „Bůh nás trestá," zašeptala. „My jsme mysleli na hřích a on vzal mého muže."

„Nebyla to tvoje vina," řekl John rozhodně. „Slyšela jsi to. Byla to horečka."

„Ale já jsem na něj nemyslela!" zvolala a z očí se jí spustily slzy. „Myslela jsem na vás! Zatímco on umíral v cizině, já jsem tu stála s vámi!"

John ji pevně objal. Tentokrát se nebránila. Plakala mu na hrudi a on cítil, jak se jí třesou ramena.

Sluha stál ve dveřích a nevěděl, co má dělat. John na něj ostře kývl hlavou, aby odešel a zavřel dveře. Byl slyšet jen její pláč a praskání dřeva v krbu.

„Co teď bude?" zeptala se po chvíli a vzhlédla k němu. „Jsem vdova. Nemám nic. Můj muž mi zanechal jen dluhy a malé děti."

John jí setřel slzu z tváře. Jeho výraz byl tvrdý, odhodlaný.

„Budeš mít všechno, co budeš potřebovat," řekl jasně. „Otvírám pro tě své sídlo v Kettlethorpe. Dám ti důchod z mých vlastních příjmů. A tvé děti dostanou to nejlepší vzdělání."

„Lidé budou říkat, že si mě kupujete," namítla tichým hlasem.

„Ať si říkají, co chtějí!" zvolal John. „Už mě nezajímají jejich řeči. Hugh Swynford byl můj věrný muž. Je mojí povinností se o tebe postarat."

„A co vaše žena? Co paní Konstancie?"

John zatnul zuby. „Konstancie má své vlastní zájmy. Naše manželství je politika. Nic více. Ty jsi můj život, Katarino."

Katarina se na něj dlouze podívala. Uvědomila si, že překročili hranici, ze které už nebylo návratu. Byla volná, ale zároveň se stávala vězněm jeho lásky a společenského skandálu, který měl brzy vypuknout.

„Pokud zůstanu s vámi, zničí to vaši pověst," řekla.

„Moje pověst vydrží hodně," pousmál se John. „A pokud ne, vybuduji si novou."

O několik týdnů později v Londýně.

Palác Savoy, luxusní sídlo vévody z Lancasteru na břehu Temže, zářil tisíci světly. Uvnitř se konala velkolepá hostina. Šlechta pila víno, hudebníci hráli na loutny a stoly se prohýbaly pod pečenými jeleny a pštrosími vejci.

John seděl v čele stolu. Vedle něj seděla jeho manželka, Konstancie Kastilská. Byla hrdá, chladná a mluvila jen španělsky nebo francouzsky. Katarina seděla dále u stolu, mezi nižší šlechtou. Měla na sobě jednoduché černé šaty na znamení smutku za svého manžela.

Přesto se Johnovy oči neustále vracely k ní.

Konstancie si toho všimla. Naklonila se k manželovi a řekla francouzsky: „Ta žena v černém. Proč tu je?"

John se napil vína. „Je to vdova po siru Hughovi. Vychovává naše děti."

„Příliš se na ni díváš, Johne," řekla Konstancie bez emoce. „Jsi syn anglického krále. Ona je nikdo."

„Ona není nikdo," odpovídal John klidně. „Je to lady Swynfordová."

„Je to tvoje milenka," odsekla princezna a položila číši. „Nebuď hloupý. Celý dvůr to ví. Můj otec byl král a já vím, jak vypadá muž, který touží po jiné ženě. Děláš ze mě hlupáka před celou Anglií."

John se otočil přímo k ní. „Naše manželství ti dalo titul nárokovatelky kastilského trůnu. Dalo ti bezpečí a bohatství. Nežádej po mně moje srdce, Konstancie. To nebylo součástí naší dohody.“

Princezna zbledla hněvem. „Můj rod ti to nezapomene, Johne z Gauntu.“

Vstala od stolu a bez dalšího slova opustila sál. Dvořané ztichli. Hudba na okamžik přestala hrát. John vstal také. Ignoroval šeptající šlechtice. Prošel sálem až k místu, kde seděla Katarina.

Chytil ji za ruku a přiměl ji vstát. „Pojď se mnou,“ řekl tak hlasitě, aby ho slyšeli všichni v okolí.

„Můj pane, to nemůžete,“ zašeptala vyděšeně Katarina.

„Mohu,“ řekl a odvedl ji pryč ze sálu, před zraky úžasem zkoprnělé anglické šlechty.

Ten večer se stalo to, co všichni očekávali. Jejich vztah přestal být tajemstvím. Stal se veřejnou věcí. V následujících letech porodila Katarina Johnovi čtyři děti. Dostaly příjmení Beaufort — podle jednoho z vévodových francouzských sídel.

Byly to děti zrozené ze hříchu, neuznané církví, pohrdané dvorem. A přesto se John of Gaunt nikdy nevzdal. Po smrti Konstancie v roce 1394 udělal něco, co šokovalo celou Evropu. Vzal si Katarinu Swynfordovou za řádnou manželku. Legitimoval jejich děti.

Z těchto dětí později vzrostl rod Beaufortů. A právě z jejich krevní linie se o sto let později zrodil nový král — Jindřich VII. Tudor.

Příběh, který začal nenápadným rozhovorem u krbu za deštivého dne, tak navždy změnil dějiny Anglie.

John of Gaunt , vévoda z Lancasteru a syn slavného krále Eduarda III., vstoupil do dějin jako nekorunovaný vládce Anglie, pohádkově bohatý magnát a stratég. Zatímco učebnice dějepisu vyzdvihují jeho politické

pletichy či válečná tažení ve Francii a Španělsku, ve stínu trůnu probíhal úplně jiný příběh. Příběh muže, jehož osud i celou anglickou historii formovaly ženy, nekontrolovatelná touha a skandální vášeň, která nakonec přepsala rodokmen britské monarchie.

Dětství ve stínu mocných a první lekce touhy

John se narodil v březnu 1340 v belgickém Gentu (odtud přídomek „Gaunt“). Bytostně nasával atmosféru vrcholného rytířství. Jeho otec Eduard III. i starší bratr Černý princ byli rytířskými vzory své doby. Mladý John vyrůstal v prostředí, kde se žena uctívala jako nedosažitelný ideál v kurtoazních básních, zatímco v reálném životě sloužila jako politické zboží.

Již od dospívání však John projevoval temperament, který se nevešel do škrobených pravidel dvorské etikety. Charismatický, vysoký a sebevědomý mladík záhy zjistil, že urozené dámy u dvora podléhají jeho šarmu stejně snadno jako vojáci jeho rozkazům. V zákoutích královských hradů si užíval první tajné aféry s dvorními dámami, o kterých se kronikáři raději zmínili jen v šifrách.

Blanche z Lancasteru: Jediná čistá láska

V devatenácti letech uzavřel John sňatek, který změnil jeho život. Jeho chotí se stala Blanche z Lancasteru, jedna z nejbohatších a nejkrásnějších dědiček v Evropě.

Ačkoliv šlo o domluvený sňatek, vznítila se mezi nimi hluboká a upřímná láska. Blanche mu přinesla pohádkové bohatství, tituly a rozsáhlá panství. John byl své krásné ženě věrný — což bylo u muže jeho postavení v 14. století téměř nevídané.

Štěstí však netrvá věčně. V roce 1368 zasáhla Anglii morová epidemie. Blanche ochořela a v pouhých dvaceti šesti letech zemřela. John byl zničený. Na její počest objednal u básníka Geoffreyho Chaucera slavnou

skladbu *Kniha o Vévodkyni*. Smrt Blanche v Johnovi zanechala obrovskou citovou prázdnotu, kterou se v následujících letech snažil zoufale zaplnit.

Konstancie Kastilská: Politický chlad a erotická frustrace

Po období hlubokého žalu zasáhla vyšší politika. V roce 1371 se John oženil podruhé. Jeho novou ženou se stala kastilská princezna Konstancie, dcera zavražděného krále Petra Ukrutného.

Tento sňatek byl čistou kalkulací. John se díky němu prohlásil za krále Kastilie a Leónu. V ložnici však zavládla mrazivá atmosféra. Konstancie byla hrdá, nábožensky založená, chladná a Johnem do jisté míry pohrdala. Místo vášně nabízelo toto manželství jen dynastické povinnosti.

Právě v této době erotické frustrace se v Johnově blízkosti objevila žena, která měla změnit vše.

Katarina Swynfordová: Skandál, který otřásl říší

Katarina byla dcerou obyčejného rytíře z Henavska a manželkou Johna jednoho z rytířů, sira Hugha Swynforda. Do vévodovy domácnosti nastoupila jako pěstounka a vychovatelka Johnových dětí z prvního manželství.

Byla to žena neobvyklé inteligence, jemnosti a podmanivé krásy. John, unavený chladnou Konstancií a znavený politikou, v Katarině našel vše, co mu chybělo. Kolem roku 1372 se z nich stali milenci.

Tajný poměr: Milostný vztah probíhal přímo pod nosem chladné manželky Konstancie i Katarinina manžela Hugha (který brzy nato zemřel ve Francii).

Levobočci Beaufortové: Katarina porodila Johnovi čtyři děti (dva syny a dvě dcery). Všichni dostali příjmení Beaufort podle jednoho z Johnových francouzských panství.

Hněv veřejnosti: Když se o vztahu dozvěděla veřejnost, vypukl obrovský skandál. Lid i církev Katarinu nenáviděli. Nazývali ji „vévodovou děvkou“ a přisuzovali jí vinu za politické neúspěchy i morové rány, které Anglii postihly.

John byl pod obrovským tlakem. V roce 1381, během velkého povstání sedláků, byl vypálen a zničen jeho nádherný londýnský palác Savoy. Dav řval jeho jméno a hrozil mu smrtí. Vnímavý John dočasně podlehl náboženské výčitce svědomí a Katarinu veřejně zapudil, aby uklidnil veřejné mínění a udobřil se s církví.

Nečekané pravdy a intriky v pozadí

O Johnově milostném životě se dodnes dochovalo několik pikantních i málo známých detailů:

Sestra Geoffreyho Chaucera: Katarinina sestra Philippa Roet byla manželkou slavného básníka Geoffreyho Chaucera. John of Gaunt se tak stal Chaucerovým švagrem a jeho štědrým mecenášem. Mnohé erotické a satirické narážky v *Kanterburských povídkách* narážejí právě na chování vysoké šlechty a zákulisí Johnova dvora.

Milostné eskapády v cizině: Během svých vojenských tažení v Sýrii, Francii a Španělsku udržoval John krátkodobé poměry s místními šlechtičnami. Jeho slabost pro jižanské ženy byla u anglického dvora veřejným tajemstvím.

Nebezpečná věrnost: Na rozdíl od jiných králů a královiců, kteří milenky po čase odvrhovali, měl John k svým ženám neuvěřitelně silnou citovou vazbu. S Katarinou udržoval tajný kontakt i v době, kdy byli oficiálně odloučeni.

Sňatek, který přepsal dějiny

V roce 1394 jeho druhá žena Konstancie zemřela. Veřejnost očekávala, že padesátník John, nejbohatší muž v zemi, uzavře další velkolepý dynastický sňatek s některou z evropských princezen.

John však šokoval celý svět. V roce 1396 si v katedrále v Lincoln za manželku vzal svou dlouholetou milenku Katarinu Swynfordovou.

Byl to neslýchaný krok. Syn krále si vzal dceru nemajetného rytíře a bývalou pěstounku. Anglické šlechtičny zuřily a odmítaly se Katarině u dvora klanět.

John však dosáhl svého. Přesvědčil papeže i svého synovce, krále Richarda II., aby všechny jeho čtyři děti z nemanželského svazku s Katarinou oficiálně legitimovali. Rod Beaufortů se tak stal plnoprávnou větví královské rodiny (s podmínkou, že nemají nárok na trůn).

Jiné úspěchy a politické dědictví

Ačkoliv byly ženy jeho celoživotní vášní, John of Gaunt byl především mocným státníkem:

Vojenská tažení: Vedl anglická vojska ve stoleté válce. Přestože nebylo jeho tažení vždy úspěšné, platil za schopného organizátora a jednoho z nejbohatších vojevůdců Evropy.

Ochránce Jana Husa předchůdce: John věnoval svou ochranu teologovi Johnu Wycliffovi (Jan Viklef), jehož myšlenkami se později inspiroval Jan Hus. Dělal to mimo jiné proto, aby oslabil moc bohaté církve v Anglii.

Diplomacie: Dokázal obratně vyjednávat s Francií, Skotskem i kastilským dvorem.

Konec života a nesmrtelné dědictví

John of Gaunt zemřel na hradě Leicester ve věku 58 let. Do poslední chvíle stála po jeho boku jeho milovaná Katarina. Byl pohřben v katedrále svatého Pavla v Londýně po boku své první velké lásky, Blanche.

Když king Richard II. po Johnově smrti zabavil jeho obrovský majetek a vyhostil jeho syna Jindřicha Bolingbroka, rozpoutal tím vlastní pád. Jindřich se vrací, svrhnul Richarda a stal se králem Jindřichem IV. (prvním panovníkem z rodu Lancasterů).

Největší triumf však přinesly právě děti, které zplodil ze své zakázané lásky ke Katarině Swynfordové. Z linie Beaufortů pocházela Margaret Beaufortová — matka Jindřicha VII. Tudora.

John z Gauntu tak skrze svou nejožehavější erotickou aféru přivedl na svět slavnou dynastii Tudorovců. Každý anglický a britský panovník od 15. století až po dnešního krále Karla III. nese v žilách krev Johna z Gauntu a jeho skandální milenky Kateriny.

3. Piers Gaveston (asi 1284 – 1312)

Svatební zvony na hradě Berkhampstead ještě ani nedozněly a hostina byla v plném proudu. Pečená páví masa, těžká francouzská vína a zlaté poháry zdobily stoly.

Piers Gaveston stál u vysokého okna a sledoval divoký tancem hýřící sál. Měl na sobě purpurový šat vyšívaný pravými perlami, který mu daroval sám král.

„Díváš se na ně jako na své poddané, Pierse," ozval se za ním jemný, ale rázný hlas.

Piers se otočil. Margaret de Clare, jeho novopečená manželka, si zvolna upravovala těžký závoj.

„A nejsou to snad moji poddaní, má drahá?“ usmál se Piers se špetkou gaskoňské drzosti. „Tvůj strýc, král Eduard, mi dal hrabství Cornwall. Tvoje rodina mi dala tebe. Dnes mi leží celá Anglie u nohou.“

„Anglie ti neleží u nohou, Pierse,“ řekla Margaret a udělala krok k němu. „Anglie ti leží u krku. A čeká, až klopýtneš.“

Piers se potichu zasmál, vzal ji za ruku a přitiskl své rty k jejím štíhlým prstům. „Jsi až příliš vážná na to, že ti je teprve čtrnáct let. Tvoje matka Joan byla dcerou krále Eduarda I. Ty máš v žilách královskou krev. Teď ji mám skrze tě i já.“

„Moje krev z tě udělala šlechtice, to je pravda,“ přikývla Margaret a podívala se mu hluboko do očí. „Ale nenávist baronů to nezmenšilo. Naopak. Hrabě z Warwicku tě k smrti nenávidí. Říká ti ‚gaskoňský prašivý pes‘.“

Piersův výraz na okamžik ztvrdl. „Warwick je starý, tlustý hlupák. Až ho příště uvidím, vysměji se mu do tváře. Mám krále, Margaret. Eduard mě nikdy nedá.“

„Králové mění názory, když jim hoří paláce,“ odpověděla tichým hlasem. „Nezapomínej, kým jsi býval. Můj otec byl nejbohatší magnát v říši. Ty jsi syn chudého rytíře z Gaskoňska. Šlechta ti odpustí cokoliv, ale ne tvůj původ a tvoji pýchu.“

V tu chvíli k nim přistoupil sám mladý král Eduard II. V ruce držel pohár přetékající vínem, tvář měl červenou a oči mu zářily.

„Můj drahý Perrot!“ zvolal král a objal Pierse kolem ramen. Ignoroval přitom svou vlastní novou královnu Izabelu Francouzskou, která seděla u stolu celá bledá a ponížená. „Jak se ti líbí tvoje nevěsta? Říkal jsem ti, že pro svého nejlepšího přítele získáme tu nejlepší ženu v Anglii!“

„Je dokonalá, můj pane,“ uklonil se Piers. „A její rodina je nyní mou rodinou.“